

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Уређује ДАБОР

БРОЈ 10 сент.

КИНА ПРОТИВ НЕМАЧКЕ

Атина, 1. марта.

Кинески парламент изгласао је прекид дипломатских односа између Кине и Немачке.

НЕМАЧКО ДИВЉАШТВО

Бомбардовање болница у Вертекопу

Једна ескадрила немачких авиона бомбардовала је прекиуче Савезничке болнице у Вертекопу. Бачено је доста бомби, које су проузроковале многобројне жртве, готово искључиво у болничком персоналу, и међу болесницима и рањеницима. Немачки авијатичари бомбардовали су болнице, које су сасвим јасно носиле знак Црвеног Крста и биле су потпуно одвојене од војничких логора и магацина. Овај поступак непријатељских авиона представља нов злочин, ново дивљаштво немачко. По одредбама Хашке конференције болнице, као и све што стоји под заштитом Црвеног Крста неприкосновено је. Према томе, независно од тога, што бомбардовање болница у Вертекопу само по себи представља крајње варварски акт, оно је у исто време груба повреда главних прописа међународног права.

Ово најновије немачко дивљаштво није нас ни мало зачуло. Од самог почетка рата немачки систем вођења борбе представљао је повреду свих међународних уговора и

циничко ругање одредбама Хашке конференције. У осталом, сам шеф немачке политике, канцелар Бетман Холвег изјавио је не једном, да су међународни уговори само »парчад хартије«. Оваквим схватањима права и морала могу се једино објаснити серије небројених злочина, недела, разбојништава, пустошења и покоља, које су Немци кроз две и по године рата починили. Они су потпуно заслужили епитет »модерних Хуна«, који им је човечанство већ одавно придало.

У свима правцима и на свима пољима војне акције Немци су се служили истим противправним методом, примењујући га са једнаком суровошћу, немилосрђем и крвожедношћу. Док су њихове војничке хорде пустошиле и палиле области, кроз које су пролазиле касепећи нејако и невини становништво, дотле су њихови топови рушили најлепше културне споменике и најмодерније градове без одбране; њихове ваздушне ескадриле на челу са цепелинима бомбардовале су отворене и небрањене вароши, уни-

јајући жене и децу; а њихови сумарени бацали су у морски вртлог трговачке бродове свих народности, који су преносили мирне и незаинтересоване путнике. Увођење употребе загушљивих гасова, одвођење Белгијанаца и становништва Сев. Француске, узимање Пољака у војску, интернирање великог броја народа окупираних територија, доводе саме до врхунца немачке злочине и недела.

У колико је се европски рат продужавао, у толико је немачко дивљаштво узимало шире размере. После пропасти немачких предлога за мир, срдита немоћ наших непријатеља нашла је новог излива и одушке у сумаренској блокади, која је узбунила против Немачке све неутралне народе. Напоре до свом почиње добијати шири развој и акција немачке авијатике.

И као што сумарени упиру своје дејство искључиво против трговачких пароброда, не смејући да се упусте у борбу са ратним бродовима, тако се и немачке ваздушне ескадриле мучки привлаче небрањеним градовима и болницама, хватајући се бегства, чим им у сусрет пођу Савезнички авиона.

Бомбардовање болница у Вертекопу представља један подао, подмукао гест наших непријатеља. Њиме они нису успели да постигну никакву ни моралну ни материјалну добит, а само су повећали иначе бескрајан низ сво-

јих недела и злочина. Њихов поступак доказује само њихову срдиту немоћ, њихов бес, јер су свесни, да је ратна партија за њих изгубљена. Они покушавају, да се свете за пропаст, која им је неминовна. Али, заборављају само, да се час неумитне казне приближује. Није далеко тренутак, када ће имати скупо да плате сва почињена недела.

СТРАНА ШТАМПА

Наоружање америчких лађа

„Њујорк Тајмс“: »Званична немачка изјава, према којој ће ратна опасност постати озбиљна, ако Сједињене Државе наоружају своје трговачке лађе јесте један аргумент који се пружа америчким пацифистима, који хоће да узере владу и народ Сједињених Држава, да је мир, чак и нечастан срећна ствар.«

Утисци једног Американца

»Дејли Кроникл« (из чланка једног Американца, који је тек изпустио Немачку): »Румунска кампања била је у исти мах успех и пораз. Тежња Немаца била је да стигну до Прута, али су они дошли само Серет, где су морали да се утврђују и успех није крунисао њихове напоре. У осталом, ова борба стала је Немце, велике количине људи и материјала и приморава их да држе велике снаге на линији Серета.«

Ја сам исто био изненађен у својим разговорима са аустријским официрима чудном мешавином дивљења и завидљивог гнева, кад дође говор на немачку војску. Сећам се да сам питао једног аустријског официра, да ли мрази Французе и Бугаре.

— Не, одговорио ми је он. Међутим, ја понекад имам крајње осећање мржње.

Према коме? упитао сам.
— Па лепо! рече Аустријанац, према ... Немцима.

Крајњи сумаренски рат

„Берлинер Тагеблат“ (командант брода Персиус): »Међутим не треба се предати веровању да ће немачка блокада брзо оборити Битлеску. Ко може предвидети, како ће се развијати енгелска средства организације у будућности? Ко може сумњати у живалост и енергију тога народа? Ако смо свесни тога, можемо имати идеју о огромном задатку, који је Немачка примила на се.«

ГРЧКА ШТАМПА

„Неа Алимпија“: Парски посланик народне владе г. Аџос Романос изјавио је директору „Грчких Новина“ следеће:

„Није време за разговоре на новинама. Што вам могу казати, то је да сам тврдо убеђен да ће покрет који се дугује иницијативи великог грчког државника моћи спасти единство од сигурне пропасти.«

Пошто је испречио сва средства да би агитску владу вратио на пут политике достојне предања државних и способне да сачува интересе државе у будућности, г. Вензелос би припуцао да се одлуча на образовање засебне владе у другој вароши краљевине.

Врло брзо ћете видети плодове ових напора. Они ће оправдати повосом испуњити срца свих Грка. Они ће нас утешију у дубокој жалости коју смо осетили сви а међу нама први г. Вензелос, што смо морали поделити земљу да је не бисмо пустили да пропадне«.

ФЕЉТОН

БОГОЉУБ - БОГА - МИХАИЛОВИЋ

Њак наредник — свршени матурант.

Вест је била врло кратка: »Драги друже, не могу те обрадовати. Бога је умро од седам тежких рана и сахрањен у Вертекопу.«

Пренеражен, збуњен, гужвао сам ово прљаво парче хартије, што ми својим ситним редовима дојесе толико жалости, и као у сву журбу сам, застајао и питао се, да ли је то истина? Знао сам да је рањен; знао сам, да је тежко рањен, али сам се надао и сваког часа очекивао утешне вести од њега. Али место тога, ова карта ме опомињаше својом лаконском краткошћу, да се више не могу надати, да је и њега не-

Ишао сам, трчао по солунским улицама, саршавао своје преке послове збуњен, још никако не схватајући ову жалосну истину.

Но када ме увече позваше вон кроз пространу, баровиту равину; када се сва харма губљаше у његову монотону звекетању; када се бејаш удубио у сама себе, у овој прној, натмуреној ноћи ја осетих сву тежину кобне вести и плаках заједно са неким обличима, жалосним и хладним, што плачу јадовито над разбацаним хумкама мога спског народа.

Последњи пут смо се видели у Седесу. Од онога дана, када смо

после матурантског пута бацали своје штапове и своје путничке торбе, нисмо се никако виђали. Рат нас је раздвојио. И после две године раздвојености, после свих борби у Србији, свих мука и повлачењу, срећно смо се у овом маленом грчком селу, пуни радости, што се опет налазимо, пуни туге што смо ван Отаџбине а без толиких другова, којих више није било.

»Зашто је ова судбина тако сурова према нама, побратиме?« говорио ми је он. »Тек што смо изашли из клупе, тек што је требало да уђемо у живот, а ми смо бачени у њега...«

Кад смо први пут одступали, па кад сам се вратио, у благу у дворинту, нашао сам слаку са нашег ручка код тебе. То ми је све.

»А кад смо одступали последњи

пут, у своје дворинту копао сам ров, бранио сам своје огледе, и, поражен, гледао са Кика мој леши Обреновац. А већ после.... после сам се враћао путем својих најлепших успомена. Све о нуда, куда смо после матурантског излета на Косово, весели, одушевљени, пијани од младости, долазили... И твоју кућу сам бранио, али се нисам смео јављати, да више не ожалостим твоју мајку. Промисао сам онамо, где смо певали оно наше:

»Ој, Србијо, мила мати!«

»Видео сам опет и Студенцу и Ђурђево Стубове и Заечен, па сам се уздржавао побеђен минулу, да ја не постојам ради себе.

Хвала Богу, сад смо ближе Србији, најтеже смо продрли. Но да ми је само да се вратим још једном оним истим путем, још једном да осетим ону сласт мла-

дости и триумфа, још једном да проживим радост ових дана.

Стајали смо крај једног енглеског игралишта фудбала. Разговарали смо још дуго о својима, о својим мртвим друговима, о својој улози у војсци.

Мало по мало, прве се мисли изгубиле, његово тужно лице доби свој весели изглед, и његова урођени оптимизам заблестави му на очвију.

»Сањарије на страву, побратиме, оставимо оно што се не може вратити. Од нас се друго тражи, треба да предначинимо своје народу, да гневимо за њега и с њим — то смо некад желели, сад треба да извршимо. То је судбина свају нас«.

У том тренутку јачи тим енглеских играча беше притискио слабијег и прећаше да добије год.

Македонија“: Последња дебата о балканском фронту у Доњем Дому, о којој смо опширно извештали јуче, дала је повода да се још једном са енглеске трибине прокламује тесна солидарност Савезника према народном покрету. Нема сумње да и без ове нове манифестације британске политике према народном стању, оно није престајало да буде онакво какво је, јер је одавно већ добило освешћење значајног преливања од стране свих заштитних сила на најбитнији и најсвесчајнији начин, и да ужива сву моралну и материјалну потпору њихову. Али ипак овај нови знак војне брига велике и племените Енглеске око правог трзног стања има сасвим изузетан и особити значај. Јер се из њега јасно види да Велика Британија, а с њом извесно и сви Савезници, осећају сва права која према њима има војнашмет

народног покрета, а у исто доба и све обавезе њихове према њему као заставнику наших националних права. А у томе лежи сва величина велике господарице мора. Независно од војних и политичких разлога који указују на држање које она има према правој Грчкој, сви велики политичари њени гласно пред светом истичу обавезу части која се зове њихову земљу за великог светитељског наше народне судбине.

Ове дубоке значајне изјаве коришћења међу члановима британске владе најдубље диврају на родну душу, и уверени смо да тумачице потпуно јавно мишљење грчко, кад изражавамо крајњу захвалност коју осећа целокупно Еланство према заштитним Силама уопште, а посебнице према великој и либералној Енглеској. (Дословно из броја 1869.)

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —
Солун, 1. марта.

Јуче су енглески авијатчари бомбардовали авијатчарски логор код Удова. Погођени су агари и апарати.

Отпочеле су локалне борбе на сектору између коте 1050 и Прешианског Језера.

Француски коминике

Париз, 1. марта.

Француски су одреди извршили три препада на немачке ровове. Заробљено је војника. Немци су наставили у току претпрошле ноћи бомбардовање Солсона. На друму Круи одбијено је једно немачко одељење које је покушало да се приближи француским линијама. Источно у области Бони Шави, Французи су такође својом ватром одбили немачки напад. Доста јака артиљеријска борба на сектору Кроајон. Заједно од Мезон-де-Шампањ Немци су извршили јак против напад на коту 185. Артиљеријска и митраљеска ватра Француза зауставила је нападе. Французи су одржали све њихове положаје. Французи су заробили у току претјучерашњег дана 150 војника од којих су 8 официра.

На десној обали Мезе у области Лувемона Французи су лако одбили немачки препад на један француски ров.

Претпрошла је ноћ прошла на миру.

Париз, 1. марта
(доцније)

У Шампањи француска је артиљерија бомбардовала сектор Мезон де Шампањ и Мен де Масж. У току јучерашњег дана Немци су безуспешно вршили нападе са бомбама на коту 165. На левој обали Мезе доста јака артиљеријска борба. Деструктивно гађање Француза било је успешно нарочито у области Авкур, коте 394 и на десној обали северозападно од Безонва.

Италијански коминике

Рим, 1. марта

На фронту Тријента обична артиљеријска борба и сукоби извидница северно од Чимоја. На фронту Јулијанских Алпа непријатељска је артиљерија активна.

На Красу један наш одред 117 пука у једном смелом нападу продро је у непријатељске линије југоисточно од Лукати. Разрушио је одбранбене линије, запалио објектве и заробило 24 војника и један митраљез. Непријатељ је мало после предузео против напад који је одбијен.

Енглески коминике

Лондон, 1. марта

Услед јаког нашег бомбардовања непријатељ је напустио јуче свој главни систем ровова дуж

брда западно од Бапома на фронту од 5 и по миља. У току дана наше трупе које су напредовале потасале су непријатељске заштитнице у дубину од једне миље и заузеле село Гревилер и шуму....

Ми смо такође напредовали источно од Гомекура на фронту од једне миље. Један непријатељски одред успео је да продре у наше ровове југо-западно од Нева Шапела. Неколико наших људи фале.

Државни подсекретар војни дао је следеће изјаве:

У телеграфском извештају ноћу између 26. и 27. фебруара командант енглеских трупа у Месо потамија даје следеће детаље о заузећу Багдада: 25. фебруара у вече ми смо били у непосредном контакту са непријатељем на обема обалама Тигра јужно од Багдада. У току ноћи непријатељ је евакуисао централну рововску линију и ми смо наставили наше напредовање увек у контакту са непријатељем до у вече. 26. фебруара наређено је опште напредовање на обема обалама и у 5-50 минута станица и варош биле су заузеле. Наша је коњица наставила гоњење и после малог отпора заузела Кад и Химед, заробила 200 војника и 4 аероплана. Сада наше топовнице настављају гоњење.

Турци нису имали времена да поруше и унаште објектве од вредности, који се налазе у Багдаду. Велики је плен пао у наше руке. Нађено је 500 хурских ратника.

Запрепашћење у Берлину

Париз, 1. марта.

Пад Багдада произвео је у Немачкој велико запрепашћење. Сазван је министарски савет на коме су присуствовали кайзер и Хинденбург.

После дугог већања решени су да пошљу помоћ војци у Месопотамији која се сада повлачи. Решени су такође да испошљу хитно све турске дивизије које се налазе на источном фронту у Малу Азију.

Будућа офанзива

Лондон, 1. марта.

Дописник „Рајтерове Агенције“ на француском фронту телеграфши:

Француска очекује почетак великих борби бес икакве слабости и сви Французи верују да ће Савезници приморати Немце

да траже милост. Они знају да смо ми у Француској бројно надмоћнији и да имамо храбре војнике као они од 15. децембра која пређоше немачке линије тако брзо. Са таквим трупама победа морат бити наша. Ништа што може изаћи из немачких батерија не може нас застрашити нити на нас утицати.

РЕЧИ Т. ПОЕНКАРЕА

Председника Француске Републике

Париз, 1. марта

Председавајући седници на Сорбони, г. Поенкаре је држао говор, који је закључно овим речима:

»У садашњем часу, на континентима и морима боре се не само две групе народа, две федерације интереса, већ два цивилизације. Овај крвави рат одлучиће не само судбину народа ангажованих у борби, већ и целу будућност људске планете.

»Да би један нов свет могао живети у миру и срећи, треба на жалост, да огрезне у болу, али макако овај бол био дуг и тежак, он ће проћи и слава Француске биве вечна.«

ЕНГЛЕСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Победоносно напредовање Енглеза

Лондон, 1. марта

Дописник „Морнинг Пост“ у енглеском штабу у Француској, телеграфши да су немачке намере да се утврде иза евакуисаних положаја, онемогућене заузећем последњих делова немачке линије у Ашикту и у шуми Лу-пару.

Ови последњи положаји нису били тако добро утврђени како би се одупрли енглеском нападу. Њихови гарнизони десетковани артиљеријом морали су се предати.

Дејство артиљерије из свију калибра учинило је да непријатељ није могао да одржи положаје нити пак да да довољног отпора у рововима који су груписани око Ирла.

Енглеско је гађање чинило уживе у редовима немачког гарнизона и ускоро је остао сам један пешак и један митраљез у руинама села Ирла и у Јардан северно од тога положаја. Енгле

ска је артиљерија савладала га земљом село.

Нови немачки континенти покушали су да напредују. Наше су трупе напредовале код Ирла и положаји су падали један за другим а да Немци нису дали јаког отпора. Убијено је 40 војника из митраљеског одељења на положају северноисточно од села, остали су се предали.

У овој смо операцији успели да заузмемо целу линију Ашикт први од ове две линије које брине Бапом.

Крајњи положај северноисточно од Ирла је на три четврти миље од нових немачких ровова. Наше је напредовање знагмо у том правцу.

ЕНГЛЕСКА ПОБЕДА

Коментари енгл. штампе

Лондон, 1. марта

Заузеће Багдада произвело је у целој Енглеској велику радост. Енглеска штампа дуго коментарише пад Багдада. „Тајмс“ је први, у нарочитом издању, објавио вест о паду.

Дописник „Тајмеа“ телеграфши: »После јаке артиљеријске припреме и емног јуриша, наше су трупе, после огорчене борбе, успеле да опколе варош и да заузму неколико јако утврђених положаја. У другој јакој и огорченој борби армије генерала Мога заузеле варош. Плен је велики. Заробљено је врло много војника између којих се налази добар део базарских трупа. Заробљени су један пуковник и два немачка мајора. Заробљеници придолазе свакодневно. (О сада се изје могло одредити број заробљених и количина ратног материјала. Ставовиштање је са одушевљењем дочекало енглеске војнике, Варош је била опкољена.

С друге стране наше трупе годе етапно непријатеља који се повлачи. Стање је заробљеника очајно. Сви умру од глади.

У вечерњем издању дописник „Тајмеа“ извештава да су енглеске и руске трупе дошле у контакт и да гове непријатеља.

„Манчестер Гералд“ пише: Заузеће вароши Багдада има велику стратемјску важност. Турци су нападнути с југа из Тигру и Палестини. На истоку Руси нападају на педом фронту од Црне Море до Персије. Тур

»Побратиме, само једном да »никнем« лопту, па ћемо лћи«, довикну ми он и залете се у средњу изненађених Енглеза. За неколико секунда био се његов крупни стас у гомилу, венитим покретима и силним ударима он спасе влађија там, и са свих страна новкрвине га весели крици: «Од рајт, Серб, ол рајт!»

Задахан, он праће менији пољоско. Време је било да се раставимо. Обећасмо један другом да се опет нађемо.

Било ми је тако тешко тог тренутка, као да сам потајно осећао, да га последњи пут грљам. Замислише нам се очи. У мало не заједасмо обојца под притиском неке изненадне туге. Али тада он се стресе, исправи и коксам ја, смућен, ћутао, плескајући ме по рамену, он ми весело рече:

»Побратиме, што си жалостан? То је судбина свију нас.« — Дуго сам гледао, како овај горостасни младић промиче испод високог лудовог грања, и био сам жалостан, не знајући зашто.

Какав је био овог последњег тренутка, био је и целог свог краткога живота. Нежан друг, племенит, пун осећања за све што је лепо и добро, необично енергичан, и страсан спортста.

Када сам у току прве године гимназијског школовања дошао из шабачке у II Беог. гим., први се на мене осмехуо, први се руковао са мном један одрастао, леп дечко, скроман и добар. Убрзо смо се побратмили и заупних осам година свога заједничког школовања неско се раздвајав. Врло ретко поверовао ми је по коју своју тајну, по који свој бол, но ја сам га ипак најбоље познавао.

Остао је рано без оца и мајке, и ма да су га његове нежне сестре лепо васпитале и неговале свом селаном сестринске љубави, ма да су га добри аетови чували и брат Мика необично волео и пазео, а сви се укупно трудили да му, као најмлађему, замеве родитеље и уштеде сваки и најмањи бол, ипак је у овој нежној, петомој души било доста горчина. Никад се није жално, ћутао је и радио.

Но често пута су његови наставници били изненађивани његовим упорним ћутењем и осмехом готово презривим. Он је био тако осетљив, да би га и најмања, најневинија увреда до срца вређала. И тада би упорно ћутао, или се затварао и читао. Волео је много књиге. Код њега су се на столу увек могла наћи филозофска дела Смајлса, Жидеја,

Рибса, Толстоја и других великих писаца. Књига, од које се никад није раздвајао, сванђеље његово било је „Образовање воље“. И најје ни чуко, што се од онога дечка, на кога сам прво наишао у II Беог. гим., за осам година школовања створно стаисит, леп, енергичан младећ, пун воље за рад, пун љубави за свој народ и најбољи, најнежнији и највернији пријатељ и друг.

Читајући Спенсера, он је увидео да енергија треба да има и свој физички израз, и он је постао најодушевљенији приврженик Соколства.

Наје се зааржао само на томе да себе развије и ојача, да себе спреми за војника Велике Србије, него је неуморно радио и успео, да и његов Обреновац, који је толико волео, оснује соколско друштво и фудбалски клуб, ко

јиња је он био дуња.

Радио је, радио неуморно, силно је радио и успео је да изи и плодове свога рада.

Он је толико волео свој народ да је највише желео „да га загрли свега, да га у недра мете“, како ми је често говорило. И кад би се школска година завршавала, па баш и за време ње, кад год би се имало слободна времена, дохватили бисмо своје торбе и своје штапове и путовали. Са пуно љубави, чисто побожно, зауврвао је он свуда, загледао све и једно се кад нешто није било овако, како је он желео.

Када смо после матуре путовали на Косово, он је пун стрипоповтовања загледао старе фреске у цркви Грчанина, и он неке необичне радости задрхтао на Гаврместану, по коме се била растурила Велика Омладина де

војска која оперише између Хамидија и Керманишаха повла- се на целој линији. Ова би војска могла да се спасе бегав- јући преко Багдада, али им је овај пут сада потпуно спречен.

Тако коментарише опшарно над Багдада, и нише: »Немци, који истичу да је ратна карта ко њих повољна, почеће да ра- зумевају, да се она може изме- нити у њиху корист. Енглеци, господарица Багдада неће га ви- ше оставити. Споразум држи са- да у својим рукама затогу про- стога реда и хо њега стоји, да њену вредност развије. Многе такве јављају се сад у Азији. С обзиром на стање турске вој- ске, будуће етапе операција њим ће изаћи. Арабија чини другу биту операција, коју можемо ра- зумети. Египат је трећа база, и нека ниване сметње да се пре- думу кон ергентни напади са четири стране, који ће оломити Турку и дивизи Немачку по- требног снабдевања. Заузеће Багдада уводи у светски про- блем у погледу рата и изра је- дан нов елемент. То је велики успех, којим се могу наши вер- ни савезници о правом дичити.

Америка пред ратом
Одлучност председника Вилсона

Париз, 1. марта.
Дописник »Матена« те- леграфише из Њујорка: Председник Вилсон схва- та потпуно озбиљност своје одлуке. Овлашћен сам да кажем, да он и његови министри предви- жају јасно развој догађа- ја и држи, да ће између Сједињених Држава и Не- мачке рат избити пре ме- сец дана. Председник је уверен, да ће одговор- ност пред историјом па- сти на Немачку. Г. Вил- сон је чинио све могуће да одржи мир, и једини прекор, који му цивили- зација може једног дана учинити јесте, што је од- већ далеко ишао у стрп- њењу. Председник у сва- ком случају држи, да је доста америчких живота жртвовано, и да сад ва- ља енергично стати про- тив противника без скру- пула. Наоружане лађе има- ће налог не само да се бране, већ и да отворе

ватру чим спазе перис- коп једног сумарена. По- што је Немачка одлучи-

ла, да је опомена лађа излишна, не може бити никакве поштеде.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Једна честитка.

Из Париза јављају: Данас је сазвана седница париске општи- не. Председник општине Митлар уграбио је прилику и упутно то- пла честитања победоцима Баг- дада: »У моменту када почиње наша сесија, приспела нам је ра- досна вест: улазак енглеских тру- па у Багдад. Ја сам сигуран да тумачим ваша једнодушна осе- ћања ивиљући поздраве нашег дивљења борцима који просла- више њихове заставе као и сви- ма храбрим војницима свију вој- сака споразума«.

Турци беже.

Из Атине јављају: Енглеске трупе голе Турке на 7 километра с друге стране Багдада.

Револуција у Коста-Рики.

Из Атине саопштавају: Једна депеша из Париза јавља да је изабла револуција у Коста Рика. Председник је републике побе- гао у америчко поштанство.

Неизбежан рат.

Из Атине саопштавају: Допи- сник »Матена« телеграфише да ће рат између Немачке и Сједи- њених Држава избити концем овог месеца.

Пошиљко новца у Србију.

На учињено питање од стране интересованих добијен је, из Же- неве, одговор, да су примљени и извршени налози по уплатама за Србију:

268	357								
458	591								
1001	1094								
1271	1300								
1001	1049								
1851	1876								
1877	1884								
1901	1987								
1938	1950								
3701	3706								

»Бидо«.

Данас по подне у 5 сати игра се у позоршту »Тоша Јовано- вић« у Одсону, Бидо, комад у 5 чинова са цесањем. За овај комад чињене су велике припреме, и његовом извођењу нарочито је помогао г. Стана Бивички, спре- мивши музички део комада, соли и хорова са оркестром Краљеве Гарде; декор и костими су та- кође нови. Ми ову добро опрем- љену представу нарочито препоручујемо.

Нов немачки злочин.

Из Лондона јављају: Немци су извршили још један нов злочин. Њихов је сумарен потопио бел- гвјску лађу за снабдевање »Сто- ритад« која је транспортовала животне намирнице за Белгију.

Једна депеша из Корка јавља да лађа није претходно узвиште на и да је сумарен гађао посаду чим се је сместила у чамце. Је- дан је чамец успео да избегне опасност. Два друга са 30 лич- ности фале. Сви су мижинери лађа погинули. Један од најж- велех — Американац Христи- јан — изјавио је да је лађа пу- товала из Ротердама за Буенос- Ајрес.

Позива се.

Да се јаве канцеларији Влаки- лив Комесара г.г. Антоније Пе- трика железнички чиновник, Сто- јан Јеремић правник из Бачинца у Срему ради извесних саопште- ња по акту бр. 716, 731.

За српске избеглице.

Ко од избеглица жели да ради у државној радионици за израду рубља и чарапа за војску нека се одмах пријави канцеларији Влакиних Комесара. Рубље се може израђивати — шити и код куће. Награда према способности и раду 250—4 драхме.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — Немци су изврши- ли неколико напада северно од Вердена и узалудно се напрежу да поново заузму изгубљене по- ложаје у Шампањ. Немци су претрпели тешке губатке.
Атина. — Пуковници Мла-

морн и Чискас произведени су за генерале бригада.

Атина. — Грчка лађа »Сте- нимакос« на служби код Савез- ника, торпильрана је северно од француских обала.

Париз. — Јављају из Петро- града да је на беран у тој ва- роши руски новац много скочио.

Њујорк. — Телеграфске ве- зе између Немачке и Сједињених Држава прекинуте су.

ПОСЛЕДЉЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта.

— Српски знаменити извојстај —
Солун, 1. марта.
28. фебруара ништа важно.

Мајава г. Пашића

Париз, 1. марта.
У једном интервјуу датом допи- снику »Тана« на Крфу, г. Па- шив, уважени председник срп- ске владе изјавио је:

Једна војска, доста јака да задохбије одлучну победу на Бал- кану омогућила би не само да се пресеку везе између Немачке, Бугарске и Турске и да се одузму централним силама житнице које чине Србија, Бугарска и Руму- нија, батно земљордничке зем-ље, већ и да се оне поврате Спо- разуму. Најбоља је одбрана пре- сећи везе на суву, путове и жељ. пруге.

Повраћене земље вратиле би нам само у Србији бакарне руд- нике Бора и Мајданпека и 6 до 7 мајдана угља, који би осигу- рали потрошњу Србије, па би се могло и извозити.

За нас Србе, у питању је о- слобођење целе наше земље коју су освајачи поделили. Позната су насилја која су свуда почи- ли. Сви способни људи узети су силом у војску. Велики број жена по градовима био је жртва бру- талности. Библиотеке су опљач- кане, школе упропашћене и у свима центрима уставовљена је бугарска школа да би се олак- шало асимилрање земље; али то им неће помоћи ништа.

Неописане оскудице налете земљи не убијају дух некоме. Шесет хиљада заробљеника које смо морали оставити у њиховим рукама сахрањили су само Ау- стрјанци а официри се ругају показујући на гробљима српске крстове оним Србима који носе другове у нове гробове: »ето ту је — веде она — ваша Велика Србија!«

Велика Србија је у свима срп- ским срцима и сложено са нашим Савезницима мињемо је остварити.

Турци у богатву

Париз, 1. марта.
Енглеске су трупе на- шле потпуно недирнуту варош Багдад.

Енглеска коњица гони у стопу непријатеља који бежи у правцу Мусула.

Одложени радови

Петроград, 1. марта.
Цар је изредно да се одложе седнице Думе и седнице царског савета за месец април.

Министарство концентра- ције

Лондон, 1. марта.
Из Будим Пеште јављају да је гроф Авдраши говврски у јед- ном кругу, тражио установљав- ње министарство концентрације у Аустро Угарској.

Америчке мере

Вашингтон, 1. марта.
Г. Вилсон добио је поверење свију шефова партија да ће га помагати у његовом предузећу. Америчка је влада званично из- вестила све неутралне државе да ће трговачки амерички бродови бити наоружани. Он је изја- вио, противно немачкој тези, да наоружање бродова не мења ни у колико трговачки карактер.

САОПШТЕЊА

Рез. пивах. капетан г. Милија Мирковић, да јави своју адресу Марку Селићу поручнику, но- минада неборца Крф, како би му послао карту од своје фа- милије из Крагујевца.

Свет. Недежковић да се јави Свети, како је са здрављем.

Душан Петровић рез. артљ. пиврелица, да јави своју адре- су арт. поручи. Војиславу Ј. Пе- довићу, пошта 711.

СИФИЛИС и све венерич- не болести лечи са потпу- ним успехом директор болнице венеричких болести у Солуну

Д-Р АРИСТ. ХРИСТОДУЛУ
прима у својој клиници од 3—6 и по час, по подне
Улица Есватија број 314.

Документ Српства.

»Побратиме, сећаш ли се оних ствари:
»Витезови стари, без мане и страха,
Хладни, ко ваш оклоп и погледа мрка,
Ва јурнусте тада у облаку праха
И настаде тресак и крвава трка«.

И ту на томе светој пољу, ова нежна душа преживљавала је своје највеће радости.

А кад је био оглашен Бугар- ски рат, он је отишао у Скопље и пријавио се за добровољца. Један га је очински саветовао и није га хтео уписати. То га је поразило, и кад год ми је о томе доцније говорио, био је љут. Он никако није могао разумети, да може неко да се противи томе, што он хоће да да свој живот за отаџбину.

И, најзад, било је по његовој жељи. Због тифуса, био је за- доцнио за упис у ђачку чету, и кид су његови другови хтели по- ћи на бојште, требало је да он остане. Он је тада рапортом тражио од команданта да га у- путу. Јер је, као соколац, имао спреме довољно. Покојном Ду- шану Глишћу допало се овај ста- сити, енергични војник, и он га је упутно речима: »Надам се да ме ни на бојном пољу нећеш осрамотити, као што се на овде нисам преварко у надама, које сам на тебе полагао«.

И заиста није га осрамотио овај окушевљени младић. Једин- ствен је био као војник — ње- гове су старшине биле увек си- гурне да су поверени му задаци били у сигурним рукама.

Сви су га волели и њему је нарочито годило, што је био у средњим свога вољенога народа, за чије се добро спрема још од онога дана, када је почео разумевати топле савете свога оца, пречаснога свентеника Заке. Че- сто се он љутио на свој народ, љутале су га нискости поједи- наца, и он је протествовао, али што је више био с њим, све му је више праштао. Најбоље и нај- срећније се осећао он у средњим својих војника, који су га повто- вали, волели и хвалили се његовој бескрајној храбрости.

Завуго ће се сећати његови ратни другови борби и повлаче- ња, у коме им је он био све, њихова душа, њихов утешатељ и њихов челични вођа, чија се гвоздена воља ни пред чим није ломала, чија се суздржана карактер

ни пред-каким невољама није мењао.

Пао је и он на прагу Велике Србије, за коју је увек био го- тов све да жртвује. Пао је и он као и његови старија и млађи кругови ђаци, млад, леп, вели- чанствен и грозно израњављен, бати од оног оружја, чију је ча- уру за спомен носно чак са раз- валена Бурђевих Стубова.

Ти си принео свом идеалу на жртву све што си имао, све што је твоја гвоздена воља могла да створи, све што је твоја племе- нита душа могла да осети. Ти си мајца Србији жртвовао и своје идеале, и своју младост, и своју енергију, и свој живот. И оно о чему ми никак ниси говорио, али што сам често могао наслу- тати по твој ватреном погледу

и твојим заплметелим образима, и своју љубав си жртвовао, јадни, несрећни мој Богољубе.

Благо земљи за чију се слобо- ду овако племенита крв лејс! Из ње мора никнути слобода, мора процветати нова младост и за- струјати нова енергија...

Легано је одицао воз кроз покселу раван, крај заспалог вртокопског гробља. Као да сам личењавао у бездан, немоћан да се брзим осећао сам се тада, не могући свратити ни воитени- цу да ужежем на слежој хумци. Дужност ме је вукла. У влажној тамној ноћи јецао сам дуго, јед- на за другом свака ми је успоме- на коносила по нов грцај.
10. фебруара 1917. г.
Подожај.
Поднаредник-ђак
Драг. Ст. Гуљвић.

У ПРВОЈ ПРОДАВНИЦИ СРП. КЊИГА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА
У СОЛУНУ

улица Нико бр. 35, на коју
уз ресторана > Београд <

Могу се добити:

Српске Књиге:

- На Помолу од Иве Ђипића.
- Са српског фронта од Б. Лазаревића.
- Косово: Српске нар. песме.
- Сећање на Отаџбину, од Јевтозића Полидића.
- Песме из европског рата од В. Поповића.

• Спомен Мишарске победе, Слава Кара Борџу.

• Тешко ли је робљу робовање. Српски Календари.

Речници Стевовића:

Српско-француски. Француско-српски.

Српско француски и Француско-српски. Повељани уједно.

Махи цени фотографис. француско-српски.

Први корак ка француском језику од Ж. Томаша.

Учитељ енглеског језика од Б. Петровића.

У којој продавници може се добити српска помада Флора Брем.

За неколико дана приспеће Граматике Петровића за учење француског, енглеског, талијанског и руског језика. 1—10

ПОШТА

За Србију

— Ивану Ивановићу пекару, Ивањица. Мила браћо и сестре ја сам здраво, моји су остали у Београду. Са нестрпљењем очекујем карту од вас да чујем за ваше здравље. Ако вам је потребан новац јавите ми да вам адмах пошаљем. Ђурђе Кални је са мном. Поздравља вас трам и љуби ваш брат Јеремија Костаћ.

— Поднаредник Милорад Милојевић, месг. трам, пошта 111, извештава своју мајку Милицу Драгутића Милојевића из седа Заоне, колубарски београдски, да је жив и здрав са браћом Милованом, Јеремијом и Милојем, зетом Чедомирком, а тако и Драгослав Мандић. Три карте ваше добио, о ову веоу мога ништа сазнати.

— Анђел С. Рајић из Рогљева, ср. погетњеник, извештава своју жену Цанку, да је са сином Јованом здраве и добро да га што пре извести, како су кући са здрављем. Пошта 969.

— Поднаредник Велимир Урошевић, пошта 999, извештава оуд општине Прњавицаке, срез моравски, окр. нишки и моли да извести фамилије нижешемонаних да су живи и здрави.

— Драгољуб Стојановић извештава своју мајку Ленку у Трстенику, да је са старијим зетом Добривојем здраве и добро и моли да га мати извести како су у кући, на пошту 48.

— Чедомир Ђурђевић пошта 315, јавља породицама нижешемонаних у Великом Солу, срез јадрански, окр. подрињски да су живи и здрави: Бураћ, Михаило и Срећко Ђурђевићи.

— Вукадин Враћ, пошта 20, извештава Димитрија Најдановића кафеџију из Београда, Босанска улица 37, да је жив и здрав и моли да га извести где

се налази његова фамилија као и да ли су живи и здрави. Мила је са мном здраво.

— Драгутин М. Петковић тедеграфско одељење, пошта 216, извештава Бојана Одавића, радничка кафана „Нови Мајдан“, Чика Љубина улица, Београд, да је жив и здрав и моли за извештај о својој фамилији, како у Београду, тако и у Пожаревцу. Извештај молим путем.

Извештавам српску војску као и грађанство, да сам ресторацију:

„СРПСКИ КРАЉ“

улица Игњатијева бр. 74, где је била жел. Инспекција понова отворно и исту снабдео добром српском кућном и одличним пивом.

На горњем спрату ресторана је хотел „Лондон“, који има у добних соба, што је врло погодно за г. г. официре—путнике.

Моли за посету,
Душан Г. Марковић,
војни инвалид.

НОВЕ КЊИГЕ

Изашле су из штампане и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Б. Лазаревића. Цена 0.50 Д.
На помолу. Од Иве Ђипића. Цена 1.50 Д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1.— Д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Ј. Бриџа, новинара, у уредништву >Велике Србије< у Солуну, на чију се адресу треба обратити и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића, царинара, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књига у ресторацији >Београд< у Солуну.

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да скупља претплату и врши поручење.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

МАЈИЦА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	Дил.	1.—
„	Глаубал	„	0-80
„	Јали	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове немодне рабе

МЕРКАДО ЈЕСИД

улица Венизелоа бр. 81.

Криспеле су огромне количине МЕКИНТОПА за гезелу, а даме, за г. г. немалдијске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКОТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских пакеја од пампа, штофа и т. д. најелегантнији прој по последњој париској моди.

Ове недеље прикљони штофови за коутине, велике ширине од кашнота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

СИМОН Г. А. БРЕРЪ И С^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Клемактерије, чарапа, бижутерије, мириса, чапела, шављеница, цигари, мушета. Париских артикала, жедеке, конфекције, гисџарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на митно по истој цени.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље купите саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусије цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито >Миродаво< и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 89—90

ПАРИСКА ХИРУРШКА ЗУБНА КЛИНИКА

DR. X. САЛТИЕЛ И С. АРАМА

СА ПАРИСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Најмодернији зубно технички радови извршеју се у кратком року најсолидније.

СОЛУН, улица Птоломеев 37. угао ул. Венизелоа 37.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на коју се бископа >Пате< (средина)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Ериш обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштоматом унутрашњима у свима монетама.

Уз сваку пошљанку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 22—30

УПРАВА

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела а нарочито четвртком и недељом сарма од кисела купуса и недељом српска гибаница. Сваког дана купус кисео или подварак од рибанца.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: Кевалчићи, гуљачи, кувластије, пектије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по једноставној Јела чисто српска са свињском машу.

Ориџинал српски кувар београђанин Никола Грба.

Куваћемо чисту српску каву,

СЕРВИРАЊЕ ВАНКЕТА прима се по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Кира Васић, трг. Београђанин

Баса Златаревић, ресторатор

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 сати од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој кући, улица престољеновацка бр. 35 — улицине ул. са булеварем краља Константина.

Поткожно убригавање Нестомарзана или новог француског препарата >Galyl< провату ефикасан.

Част ми је известити поштовану српску публику, да сам од 1-ог фебруара ове год. помова увео под закуп:

ГРАНД ХОТЕЛ „ШАР“

који се налази у центру вароши Солуна, у улици и кварту >Келомбо, у близини трамвај. пруге.

Хотел има 25 соба које одговарају свима хигијенским условима, добро електрично осветљење, 2 велика салона за пружање јем и одмор и једну терасу са изгледом на море.

Хотел је изнова реновиран и потпуно снабдевен са свим намештајем, чистоћа примерна, услуга брза. — Нарочито се препоручује г. г. српским официрима, С поштовањем, ПЕТАР Д. ПАРЛИЋ и чиновницима и трговцима. — Хотелџијер.

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свају канцеларијских потреба. Ериш даја антро и детаљ.

Препоручује се свима надлежствима и канцеларијама. Цене најумереније. 65—